

**SUNUŞ**

Zeitschrift für die Welt der Türken / Journal of World of Turks, sosyal bilimlerin farklı alanlarına ait 20 özgün makale ile 16. cildin 1. sayısını (Yıl 16, Cilt:1, 2024) siz değerli okurları ve bilim dünyası ile paylaşmaktadır. Sosyal bilimlerin Türk dili, edebiyat, eğitim, tarih, coğrafya, din, sosyoloji, iletişim, müzik, güzel sanatlar alanlarına önemli katkılar sağlayacağına inandığımız Zeitschrift für die Welt der Türken / Journal of World of Turks'ün bu sayısında yer alan çalışmaların içerikleri şöyledir:

“Son Dönem Çağatay Türkçesinde ‘Ammâ’ Edatının Farklı İşlevleri (Misbâhu'l-Envâr Örneği)” Ümit Eker tarafından yayıma hazırlanmıştır. Bu çalışmada Çağatay Türkçesinin son döneminde yazılan Misbâhu'l-Envâr adlı eserdeki “ammâ” edatının farklı iki işlevi ele alınmıştır. Bunlar “zıtlığı kuvvetlendirme” ve “ayrıca/bunun yanı sıra” işlevleridir. “ammâ” edatı Misbâhu'l-Envâr'da 51 kez kullanılmış olup bunun 5'i “ayrıca/bunun yanı sıra”, 1'i “olumsuz anlamı pekiştirme” işlevlerindedir. Eserde “ammâ” edatının 45 yerde zıtlık işlevinde kullanıldığı görülmüştür.

Hamidulla Dadaboyev'nin yazdığı “Lexical Units Representing The Names Of Objects For Cooking In “Devonu Lugotit Turk” adlı makalede, yemek pişirme sürecinde kullanılan ev eşyalarının adlarıyla ilgili aile kelime hazinesindeki kelimeler ele alınmaktadır. Bu kelimelerin oluşum ve gelişim aşamalarını incelemek için, Mahmud Kaşgari'nin büyük dehası tarafından oluşturulan ansiklopedik esere odaklanılmıştır.

“Biblioteca Apostolica Vaticana Turc 4 Numaralı Dua Mecmuası Üzerine” adlı makale Ahu Cavlazoğlu Davulcu tarafından yazılmıştır. Bu çalışmada Vatikan Devlet Kütüphanesi Türkçe Eserler Kataloğu, Vaticana turc 4 numarada kayıtlı dua mecmuasının tanıtımı yapılmış,

ardından bu dua mecmuasında yer alan Hāzā Şerh-i Du‘ā-yı Hızır İlyās, Şerh-i Du‘ā-yı İsm-i Āzam ve Şerh-i Mührü’l-Nübüvvet Şallallahu duaları transkribe edilerek dualar günümüz Türkçesine aktarılmıştır.

Gonca Gülvodina’nın yayıma hazırladığı “Balkan Türk Ağzlarında Kullanılan ‘Çingene’ Kavramları Üzerine Bir Değerlendirme” adlı makalede Balkan Türk Ağzları Sözlüğü’nde bulunan “çingene” ile ilintili kavramlar üzerinde durulmuştur. Aynı zamanda çalışmada Türkiye Türkçesi Ağzları ve Trakya Ağzları Sözlüğü de taranmıştır.

İlknur Bayrak İşcanoğlu ve Nilgün Çelik tarafından hazırlanan “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimine Lotman’ın ‘Göstergeköre’ Kavramıyla Bakmak” adlı makalede Rus kültür göstergebilimci Youri Lotman’ın "Göstergeköre" kavramı ele alınmış ve bu kavramın Yabancılara Türkçe öğretimi üzerindeki rolü incelenmiştir.

“Kurnaz Petir ve Nasreddin Hoca Fıkralarının Konuları Üzerine Bir İnceleme” adlı makale Müge Atakan ve Levent Doğan tarafından yazılmıştır. Çalışmanın amacı, konuları bakımından birbirine benzerlik gösteren Kurnaz Petir ve Nasreddin Hoca fıkralarını ortak ve farklı yönleri açısından incelemektir.

Nurdane Ateş ve Handan Arslan’ın yazdığı “Oryantalizm ve Oksidentalizmin Coğrafi Sınırları, Farklı Coğrafyalara Yansımaları” adlı makalede amaç, coğrafya biliminin temel prensipleri çerçevesinde oryantalizm ve oksidentalizmin alanını, sınırlarını ve farklı coğrafyalarda yansımalarını tespit etmektir. Bu amaç doğrultusunda açıklayıcı eleştiri yöntemi tercih edilmiştir. Ayrıca Coğrafi Bilgi Sistemleri programı aracılığıyla oryantalizm ve oksidentalizmin coğrafi sınırları mekânla ilişkilendirilerek somut hale getirilmiştir.

“Corine Sistemine Göre Yeşilyurt (Malatya) İlçesindeki Arazi Kullanımı ve Arazi Örtüsündeki Değişim (2000-2020)” adlı makale

Muhammed Aktaş ve Zeki Boyraz tarafından hazırlanmıştır. Bu çalışmada, Yeşilyurt (Malatya) ilçesindeki 2000-2020 yılları arasındaki arazi kullanımı ve arazi örtüsündeki değişimin açıklanması amaçlanmıştır. Elde edilen veriler Coğrafi Bilgi Sistemleri kullanılarak ilgili analizler yapılmıştır.

İsmail Argunşah ve Sultan Murat Topçu tarafından yayıma hazırlanan “Hokand’da Günümüze Ulaşabilen İki Türbe Örneği: Dahma-İ Şahan ve Madari Han” adlı çalışmada Hokand Hanlığı’nın mimari özelliklerini yansıtan Dahma-i Şahan ve Madari Han Türbeleri plan, malzeme ve süsleme özellikleri açısından detaylı bir şekilde incelenmiştir.

“Geleneksel Kutnu Kumaş Dokumacılığının Tekstil Tasarımında Esin Kaynağı Olarak Kullanılması” adlı makale Hanife Güneş Yarmacı ve Hatice Feriha Akpınarlı tarafından hazırlanmıştır. Bu çalışma, geleneksel kutnu dokumacılığının tekstil tasarımındaki potansiyelini keşfetmeye yönelik bir araştırmayı temsil etmektedir.

Nazan Avcıoğlu Kalebek ve Nurhan Başaran “ ‘Cruella’ Filmi Kostümlerinin Göstergebilimsel Analizi” adlı çalışmada Cruella filminin ana karakteri olan Cruella’nın kostümleri yoluyla iletilmek istenen mesajların, gösterge bilimsel ve kültürel kodların analizleri yapılmıştır.

“Altı Şubat (6 Şubat) Depreminde Yıkılan Evleri Simgeleyen Deneysel Tasarımın Ürün ve Süreç Gelişimi” adlı çalışma Ebru Çoruh ve Zeynep Azizoglu tarafından yapılmıştır. Bu çalışmada 6 Şubat 2023’te yaşanan ve 10 ili etkileyen depremden sonra harabe olan binaların etkisi üzerine bir giysi tasarımı oluşturulmuştur. Oluşturulan tasarım “Viran” temasıyla yorumlanmış ve alçılı sargı bezi, keten dokulu kumaş, elyaf ve boncuklar kullanılmıştır. Bu malzemelerle deneysel bir ürün ve hikâyesi oluşturulmuştur.

Mustafa Talas'ın hazırladığı “Arapgir Kalkınma Modelinin Girişimcilik Kültürü Ekseninde Analizi” adlı araştırmada Arapgir Belediyesi'nin geliştirmiş olduğu “Kırsal Kalkınma Modeli”nin girişimcilik kültürü ekseninde analizi yapılmıştır. Bu proje civar beldeleri kalkınma konusunda birleştirmeyi amaçlamaktadır.

“Sarı Renk Veren Bazı Bitkisel Doğal Boyarmaddelerle Yün İpliği Boyama Uygulamaları” adlı makale Dilek Tüm Cebeci tarafından hazırlanmıştır. Bu çalışmada Cehri (*Rhamnus Petiolaris*), Karamuk Kökü (*Berberis Vulgaris*), Andız/Bit Otu (*İnula Viscosa L. Aition*), Papatya (*Anthemis Chia*), Muhabbet Çiçeği (*Reseda luteola L.*), Boyacı Sumağı (*Cotinus coggygia Scop*) kullanılarak %100 yün iplerine uygulamalar yapılmıştır.

Gültekin Şener tarafından yayıma hazırlanan “Kemane Eğitiminde Yatay Öğrenme Modeli” adlı çalışmada, Kemane icrasının kendine özgü yapı farklılığından kaynaklanan ve bu farklılığa özgü geliştirilen yeni bir öğrenme modeli tanıtılmaktadır. Kemane eğitimini, temel eğitim, notasal icra eğitimi ve tavırsal icra eğitimi olarak üç basamaklı yapıya ayırarak ilk bölümünün anlatıldığı bu çalışma, özellikle usta-çırak geleneksel öğretinin hakim olduğu Türk halk müziği alanında, bu öğrenme modelinin, kazanımları kaybetmeden yeni modellerin yaratılması, geliştirilmesi ve süreç basamaklarıyla tasnifi izah edilmektedir.

“TRT THM Repertuarında Yer Alan ‘Aydın İçinde Kapalı Çarşı’ Adlı Türkünün Hale Gür Tarafından İcrasının Analizi” adlı makale Betül Toprak ve Salih Akkaş tarafından hazırlanmıştır. Bu çalışmada “Aydın İçinde Kapalı Çarşı” adlı türkünün Hale Gür tarafından icrası analiz edilmiştir. Analizler ışığında Gür'ün söz konusu türküde basamak süslemesi, Mordan, Tril ve Grup notalarını kullandığı tespit edilmiştir.

Emrah Arslan ve Hamit Önal'ın yayıma hazırladığı “Orhan Gencebay Eserlerinin Müziksel ve Edebi Analizi: Batsın Bu Dünya

Albümü Örneği” adlı çalışmayla Orhan Gencebay eserlerinin müziksel ve edebi açıdan analiz edilmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın ilk aşamasında kitap, makale, tez, albümdeki eserlerin kayıtları ve notalardan oluşan kaynaklar taranmış, daha sonra ise Orhan Gencebay ile görüşme sağlanmış, 1975 yılında yayımlanan “Batsın Bu Dünya” albümünde yer alan on eserin müziksel ve edebi açıdan içerikleri hakkında bilgi alınmıştır. Eserler dijital ortamda dinlenerek notaya alınmış olup, müziksel analiz altında makamları, usûlleri incelenmiş, edebi açıdan sözlerin şiirsel tahlilleri yapılmıştır.

“Ses Eğitimi Alanında Yapılmış Yüksek Lisans, Doktora ve Sanatta Yeterlik Tezlerinin İncelenmesi” adlı makale İlknur Özal Göncü, Ahmet Korkmaz ve Sıla Arsel tarafından hazırlanmıştır. Bu araştırmanın amacı, Türkiye’de Ses Eğitimi alanında yazılan tezleri belirlenen kriterlerde incelemek ve bu alanda çalışma yapacak araştırmacılara veri ve kaynak oluşturmaktır.

Savaş Ekici tarafından “Gaziantep’li Şerif Akbağ ve Kırşehirli Muharrem Ertaş’ın Üslûp Özellikleri Bağlamında Barak ve Bozlak Havaları” adlı makale hazırlanmıştır. Gaziantep Barak bölgesi icra biçiminin bilinen en iyi temsilcilerinden birisi Gaziantep’in Oğuzeli ilçesinde doğmuş olan Şerif Akbağ’dır. Bu nedenle Gaziantep Barak müziği çalışmasının merkezine, Şerif Akbağ’ın icra ve üslûp özellikleri konulmuş, bilgi verilmiştir. Muharrem Ertaş ise Bozlak havalalarının en önemli icracıları olması nedeni ile çalışmanın merkezine konulmuş ve bilgi verilmiştir.

“+II / +IU ve +sIz / +sUz Eklerinin Zarf Yapma İşlevi ve Türk Atasözlerinde Bu İşlevde Kullanımı” adlı makale Ahmet Kayasandık tarafından hazırlanmıştır. Bu çalışmada +II / +IU eki ve bunun olumsuzu +sIz / +sUz ekinin bütün işlevleri Türkçe dil bilgisi ve dil çalışmalarından detaylandırılarak farklı anlamlar veya nitelikler taşıyan kelimeler oluşturmada nasıl kullanıldıklarına dair örnekler sunulmuştur.

**ZfWT**

Vol. 16, No. 1 (2024)

**Zeitschrift für die Welt der Türken**

Journal of World of Turks [Türklerin Dünyası]

Zeitschrift für die Welt der Türken / Journal of World of Turks'ün bir sonraki sayısı 15 Ağustos 2024 tarihinde yayımlanacaktır. Dergimizin bugünlere gelmesinde emeği geçen yazarlarımıza, hakemlerimize, okurlarımıza en derin saygı ve teşekkürlerimizle...

15 Nisan 2024

Prof. Dr. Necati DEMİR

Editor in Chief